

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefon: Redakcji 73, Administracji 90. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9/2—3/4 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwrotna. Drukarnia przyjmuje od godz. 12—1 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 88796. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRZEPISU: miesięcznie z odroczeniem do domu lub przesyłką pocztową 3 zł., z odbieraniem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. **CENA OGŁOSZEŃ:** Za pierwszą linijkę przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem — 30 gr., kronika redakcyjna, komunikaty — 50 gr. za linijkę, ogłoszenia mieszkalne — 30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, zastrzeżenie miejsca 25%, zastrzeżenie niedzielnego i świątecznego 25%, zagraniczne 100%, samojazdowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Umowa ogłoszeń 6-tięciennej, za tekstem 10-tięciennej. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Dobre obyczaje poselskie.

Prezes Klubu Parlamentarnego B. W. R. p.k. W. Sławek rozstał od wszystkich posłów i senatorów, członków Klubu, okólnik, w którym podaje, że przez sejmową komisję konstytucyjną został uchwalony projekt ustawy o niedopuszczalności łączenia niektórych stanowisk i czynności z wykonywaniem mandatu poselskiego lub senatorskiego i przytacza treść tego projektu.

Projektowana ustawa kładzie kres w sposób zdecydowany wszelkim próbom interwencji poselskich, nie dylatowanych względami na dobro ogólne. „Poseł nie może zwracać się do organów administracji rządowej lub samorządowej w sprawach przyczyniających korzyści materialne poszczególnemu osobie lub przedsiębiorstwu”. Pośrednie nie może być funkcjonariuszem publicznym, notariuszem, pisarzem hipotecznym, burmistrzem komisarzycznym. Poseł nie może być mianowany nadzorcą sądowym, syndykiem masy upadłościowej lub kuratorem spraw majątkowych, nie może być członkiem władz w instytucji lub przedsiębiorstwie, których działalność opiera się wyłącznie na prawach wyłączności na stosunkach handlowych lub finansowych ze skarbem państwa. Poseł-advokat w wykończeniu swych czynności zawodowych, podlega ograniczeniom, ustanowionym przez Naczelną Radę Adwokacką z których najważniejsze stanowią, że nie może on stawać przed sądem jako rzecznik strony będącej w sporze ze skarbem.

Pik. Sławek wzywa posłów i senatorów do niezwłocznego zastosowania zasad ustawy. Ten ustęp okólnika brzmi jak następuje:

„Wskutek zamknięcia sesji projekt ten będzie definitywnie uchwalony przez Izby Ustawodawcze w początkach następnej sesji. Zawiera on bardziej ścisłe sprecyzowanie tych czynności i stanowisk, które nie mogą być łączone z wykonywaniem mandatu poselskiego i senatorskiego. Ponieważ projektowana ustawa zwiększa ilość stanowisk, niepołączalnych ze stanowiskiem posła lub senatora, mogłoby się zdarzyć, że któryś z posłów i senatorów BBWR zajmowałby stanowisko, kolidujące z przepisami ustawy, która dopiero ma być uchwalona. Wobec tego — uważam za konieczne zwrócić uwagę PP. Członkom Klubu na potrzebę zlikwidowania tych stosunków.

My członkowie Bloku Bezpartyjnego powinniśmy, uznając słuszność ustawy, niezwłocznie zastosować ją do siebie, zanim jeszcze stanie się ona prawem obowiązującym wszystkich”.

Zaznaczyć należy, że Klub B. B. już w sejmie poprzednim, gdy nie rozporządzał jeszcze większością, zrzekł się przywileju nietykalności poselskiej i głosował za każdym wnioskiem o wydanie posła sądom za czynny nie związany z wykonywaniem mandatu czyli z bezpośrednim udziałem w pracach parlamentarnych. Wychodził z założenia, że jedynie sąd jest w mocy rozstrzygnąć wszelkie podniesione przeciw posłowi zarzuty, równocześnie zaś w ścisłości zasady nietykalności widział najskuteczniejszy środek walki ze swawolą demagogii. Stanowisko to utrzymał Klub BB i w sejmie obecnym, odpowiednio też i w sensie ścisłym sformułował odcinający przepis nowej konstytucji.

NA SEZON WIOSENNY I LETNI W. EPSZTEJNOWA
przyjmuje zamówienia na
płaszczki i kostjomy
Tel. 138 Micklewicz 52.

Nowe serum przeciw zapaleniu opon mózgowych.
LENINGRAD, (Pat.). W dziale epidemiologii Instytutu Medycyny Doświadczalnej ZSRR wynaleziono nowe serum przeciwko zapaleniu opon mózgowych (meningitis). Odkrycie to wzbudziło zainteresowanie bakterjologów całego świata.

Wykopaliska w Ksyl-Kum.
MOSKWA, (Pat.). Donoszą z Alma-Ata, że wyprawa geochemiczna zorganizowana przez Akademię Nauk ZSRR odnalazła w pustyni Ksyl-Kum (Kazachstan) szczątki diopasurów, jak również liczne osiedla ludzkie z epoki neolitycznej, strzały, noże kamienne i ślady prymitywnych urządzeń dla topienia miedzi.

Uczony brazylijski w Polsce.

Do Warszawy przybywa w najbliższych dniach znakomity uczony brazylijski, prof. Szkoły Politechnicznej w Rio de Janeiro, Luiz Cantanhede, autor wielu prac z zakresu kolejnictwa, oraz na tematy gospodarczo-geograficzne. Prof. Cantanhede weźmie udział w Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w Warszawie, jako delegat Brazylii.

Min. Nakonecznikoff-Klukowski wraca.

BUDAPEST, (Pat.). Bawiący tu minister rolnictwa Nakonecznikoff-Klukowski zwiedzał dziś zabytki miasta. Następnie wziął udział w śniadaniu, wydanym na jego cześć w poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej przez postać Rzeczypospolitej w Budapeszcie p. Lepkowskiego i dyrektora parlamentu dr. Rogo. Na stacji odjeżdżającego ministra żegnali przedstawiciele węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych oraz członkowie poselstwa Rzeczypospolitej w Budapeszcie.

Zgon znanego matematyka.

PŁOCK, (Pat.). Wczoraj zmarł w Płocku, przeżywszy lat 78, znany matematyk i fizyk, autor kilku prac z dziedziny matematyki prof. Alojzy Jan Stodółkiewicz, nauczyciel miejscowego gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły.

Gość muzeum w Warszawie.

WARSZAWA, (Pat.). Ubiegłej nocy przybył do Warszawy p. Small Aga Czemalowiec, wybitny publicysta i przywódca Muzułmanów serbskich w Bośni i Hercegowinie przed wojną. P. Czemalowiec zajmuje się specjalnie zagadnieniami sytuacji Muzułmanów w różnych krajach. Zwiędził on już w tym celu wszystkie zamieszkałe przez Muzułmanów kraje europejskie, prócz Polski. Po krótkim pobycie w Warszawie p. Czemalowiec uda się do Wilna, by nawiązać osobisty kontakt z Tatarami polskimi i bliżej poznać się z ich historią i obecną sytuacją.

Porozumienie prasowe litewsko-sowieckie.

MOSKWA, (Pat.). Podczas pobytu w Moskwie dyrektora Litewskiej Agencji Telegraficznej Elta p. Turauskas zawarło z agencją Tass umowę, przewidzianą w układzie o agencjach sprzymierzonych.

Konferencja towarzyszy okrętowych.

BERLIN, (Pat.). W Berlinie obradowała wczoraj konferencja towarzyszy okrętowych z udziałem przedstawicieli Wielkiej Brytanii, Danii, Włoch, Holandii, Norwegii, Polski, Szwecji, Grecji i Niemiec.

Konferencja uchwaliła zwrócić się do rządów zainteresowanych państw z propozycją wystąpienia do rządu brytyjskiego z inicjatywą zwołania międzynarodowej konferencji przedstawicieli rządów i towarzyszy okrętowych celem uzgodnienia planu prac odcinających krajów na polu żegluga morskiej.

Po odebraniu debitu 3-m pismom czeskim.

MORAWSKA OSTRAWA, (Pat.). Wiadomość o odebraniu debitu pocztowego w Polsce trzem pismom czeskim wywołała silne wrażenie wśród ludności czeskiej, słowackiej i polskiej. Ludność polska w Czechosłowacji uważa pisma, którym odebrano debity za organy wybitnie wrogo usposobione wobec Polski. Pisma te zwalczają wszelkie postulaty mniejszości polskiej w Czechosłowacji i przy każdej sposobności podkreślają, że zwalczanie każdego poglądu, jakoby porozumienie między obu państwami prowadziło przez lud polski na Śląsk.

Nieznany rękopis Prusa.

WARSZAWA, (Pat.). Prof. Szwejkowski odnalazł ostatnio nieznany rękopis Bolesława Prusa — zakończenie „Faraona”, niewydrukowany w swoim czasie ze względów cenowych. Rękopis ten w opracowaniu prof. Szwejkowskiego ukazuje się w świątecznym numerze „Tygodnika Ilustrowanego”.

Nowa austriacka konstytucja „Wszelkie prawo pochodzi od Boga”.

WIEDEN, (Pat.). Dziennik urzędowy „Reichspost” ogłasza dziś główne postanowienia nowej konstytucji austriackiej:

Charakter federalistyczny Austrii będzie i w nowej konstytucji utrzymany.

Na czele państwa stać będzie prezydent państwa, który będzie miał wyłączne prawo mianowania i dymisjonowania rządu. Rząd będzie wyłącznie uprawniony do opracowywania i przedstawiania sejmowi związkowemu Bundestag — projektów ustaw.

Sejm związkowy będzie obradować i głosować tylko nad projektami rządowymi i nie będzie miał prawa zgłaszać sam projektów. Rząd związkowy będzie miał prawo proklamować ustawy, a nawet zmieniać postanowienia konstytucji w drodze rozporządzeń.

Organem ustawodawczym będzie sejm związkowy. Obok niego funkcjonować będą 4 organa doradcze: 1) rada państwa, złożona z 40 do 50 członków, powołanych przez prezydenta państwa, 2) rada kulturalna, złożona z 30—40 członków, 3) rada gospodarcza, złożona z 70—80 członków i 4) rada krajów, w której skład wejdzie po dwóch przedstawicieli każdego kraju austriackiego. Te cztery organy doradcze wysyłają swych przedstawicieli do sejmów związkowych, który liczyć będzie ogółem 59 członków. Opracowane przez rząd projekty ustaw będą przedstawiane 4-m organom doradczym do zaopiniowania. Po wydaniu opinii przez te organy na posiedzeniu niejawnym rząd przedstawi ostateczny projekt ustawy sejmowi

związkowemu, który musi przyjąć ten projekt bez zmian, bądź też odrzucić go. Zmiany mogą być dokonywane tylko w preliminarzu budżetowym.

Obrady sejmów związkowych będą jawne, jednakże członkom sejmów nie będzie przysługiwać prawo nietykalności. Oprócz sejmów związkowych istnieje będzie w każdym kraju austriackim sejm krajowy, utworzony na zasadzie stanowej. W nowej konstytucji skreślono będzie ustawa o republiki, oraz ten ustęp, który mówi, że „prawo pochodzi od ludu”. Zamiast niego wstawiono będzie zdanie, że „wszelkie prawo pochodzi od Boga”.

Konstytucja uznaje nadal swobodę wyznań religijnych. Kościołowi katolickiemu przysługują jest stanowisko w myśl konkordatu, którego postanowienia ogłoszone będą równocześnie z nową konstytucją. Wolność prasy, zgromadzeń, stowarzyszeń, nauczania, działalności artystycznej i naukowej ulegną pewnym ograniczeniom, poddyktowanym interesem państwa. Zaprowadzona będzie cenzura filmowa i sztuk teatralnych. Sposób wprowadzenia w życie nowej konstytucji nie jest jeszcze ustalony.

Stulecie „Pana Tadeusza”.

Uroczyste posiedzenie Polskiej Akademii Lit.

WARSZAWA, (Pat.). Dziś wieczorem w pałacu Polskiej Akademii Literatury odbyło się uroczyste posiedzenie Akademii, poświęcone uczczeniu setnej rocznicy powstania arcydzieła Mickiewicza „Pan Tadeusz”. Na uroczystość tę przybył premier Janusz Jędrzejewicz, minister W. R. i O. P. Wacław Jędrzejewicz, prezydent miasta Kościalkowski oraz wielcy wybitnych osób ze sfery literackich i artystycznych stolicy.

Uroczystość zainicjował prezes Akademii p. Sieroszewski, zaznaczając, że wprawdzie „Pan Tadeusz” został ukończony w lutym 1834 r., jednak ostatecznie poprawiony i przygotowany do druku został w marcu tego roku, dlatego też rocznicę tę czcimy obecnie. Następnie przemawiał Leopold Staff, który omówił dłuższe znaczenie arcydzieła Mickiewicza. Po tem przemówieniu w salach Akademii odbyło się przyjęcie.

W stosunkach Francji i Włoch

protokół rzymski nie będzie jabłkiem niezgody.

PARYŻ, (Pat.). Rzymski korespondent „Paris Midi” donosi, że w czasie rozmowy ambasadora francuskiego z Mussolinim, premier włoski złożył uściskające wyjaśnienie wobec zaniepokojenia, jakie dało się zauważyć ostatnio w Paryżu co do kierunku polityki włoskiej i istotnego znaczenia protokołu rzymskiego. Teza włoska

w niczem nie wpłynęła na zmianę stosunków Włoch do Francji, której współpracę uważana jest we Włoszech za zasadniczy czynnik pokoju.

W Rzymie panuje przekonanie, że wspólne oświadczenie włosko-francuskie z 17 lutego na rzecz niepodległości Austrii stworzyło podstawy do rzeczywistego zbliżenia obu państw.

Francja redukuje ilość urzędników.

PARYŻ, (Pat.). Między przewidzianymi przez rząd oszczędnościami budżetowymi jedną z najważniejszych ma być zmniejszenie ilości urzędników o 80 tys.

Jak twierdzi „Figaro”, spensjonowani będą wszyscy ci, którzy pracują jeszcze, niż

można wyznaczyć prawa do emerytury, celem powiększenia swych poborów, oraz ci, którzy wkrótce powinni takie prawo uzyskać. Z redukcji tych urzędników — jak przypuszcza dziennik — rząd uzyska oszczędności, wyrażające się sumą jednego miljaru fr.

Trzecia wersja.

PARYŻ, (Pat.). Jak twierdzi korespondent Agencji Havasa, zamach popełniony w czwartek w Berlinie, wymierzony był według

wszelkiego prawdopodobieństwa przeciwko radcy Erastowi, naczelnikowi milicji hitlerowskiej w Berlinie.

Sprawa Stawiskiego.

„Jo o białych włosach”

PARYŻ, (Pat.). Sędzia śledczy Ordonneau polecił aresztować zamieszanego w afere Stawiskiego niejakiego Hainnaux, znanego pod przezwiskiem „Jo o białych włosach”. Jo był tym osobnikiem, który wręczył inspektorowi Bony tony czeków Stawiskiego. Po otrzymaniu nakazu aresztowania Hainnaux, policja udala się do jego mieszkania, nadeszła jednak zbyt późno, gdyż Jo zdołał pójść godzinę przedtem zbiec. Policja rozszalała listy gończe.

Ucieczka Hainnaux dała powód dzisiejszej prasie do wszczęcia ostrego ataku na policję, która — zdaniem prasy — wykazała całkowite niedołęstwo, bądź też świadomie ułatwiła Hainnaux ucieczkę, aby dotrzeć do układowego z nim zawartego podczeków wręczania komisarzowi Bony tonałów czeków Stawiskiego. Prasa podkreśla, że ucieczka Hainnaux jest tem dziwniejsza, że

od kilku dni był on strzeżony przez agentów policyjnych.

PARYŻ, (Pat.). Niemalą sensację wywołał dziś fakt dobrowolnego zgłoszenia się Hainnaux na policję. Przybył on do urzędu śledczego, oświadczając, że nie miał zamiaru uciekać i że natychmiast po dowiedzeniu się z dzienników, że jest poszukiwany przez policję, stawia się do jej dyspozycji. Hainnaux został aresztowany.

ZWŁOKI STAWISKIEGO W PARYŻU.

PARYŻ, (Pat.). W dniu dzisiejszym przywieziono do Paryża zwłoki Stawiskiego, które pod silnym konwojem żandarmerii i policji zostały przesłane do gabinetu medycyny sądowej. Ponowna sekcja zwłok odbędzie się prawdopodobnie w najbliższy czwartek.

związkowemu, który musi przyjąć ten projekt bez zmian, bądź też odrzucić go. Zmiany mogą być dokonywane tylko w preliminarzu budżetowym.

Obrady sejmów związkowych będą jawne, jednakże członkom sejmów nie będzie przysługiwać prawo nietykalności. Oprócz sejmów związkowych istnieje będzie w każdym kraju austriackim sejm krajowy, utworzony na zasadzie stanowej. W nowej konstytucji skreślono będzie ustawa o republiki, oraz ten ustęp, który mówi, że „prawo pochodzi od ludu”. Zamiast niego wstawiono będzie zdanie, że „wszelkie prawo pochodzi od Boga”.

Konstytucja uznaje nadal swobodę wyznań religijnych. Kościołowi katolickiemu przysługują jest stanowisko w myśl konkordatu, którego postanowienia ogłoszone będą równocześnie z nową konstytucją. Wolność prasy, zgromadzeń, stowarzyszeń, nauczania, działalności artystycznej i naukowej ulegną pewnym ograniczeniom, poddyktowanym interesem państwa. Zaprowadzona będzie cenzura filmowa i sztuk teatralnych. Sposób wprowadzenia w życie nowej konstytucji nie jest jeszcze ustalony.

Zniżki teatralne dla czytelników NOWEJ WYPOŻYCZALNI KSIĄŻEK
Wilno, ul. Jagiellońska 16, m. 9.
Ostatnie nowości.
Warunki przystępne.

Imieninowy dar hucuta.

Hucut Wasył Dewdziuk z Kosowa, który w dniu 19 marca przybył do Warszawy, aby wręczyć P. Marszałkowi własnoręcznie wykonane berło i patere z drzewa, inkrustowane według wzorów sztuki huculskiej.

Odczyty prof. Morelowskiego w Belgii.

Bawi obecnie w Belgii prof. U. S. B. Marjan Morelowski, który wygłasza tam odczyty z dziedziny historii sztuki.

W dniu 13 b. m. w Belgijskim Muzeum Królewskim Sztuk Pięknych w Brukseli, przy którym istnieje ceniony Instytut Historii Sztuki, odbył się w wielkiej sali wykładowy odczyt prof. Morelowskiego p. t. „Stosunki artystyczne Belgii i Polski w ciągu wieków”. Na odczycie obecny był poseł Rzeczypospolitej min. Jackowski i liczne grono osób ze świata nauki i dyplomacji.

Podobne odczyty odbywają się i w innych miejscach. Np. w dniu 23 b. m. w Królewskim Towarzystwie Archeologicznym w Brukseli, na temat: „Wpływ dawnego kraju Leodyjskiego i Południowych Niderlandów na sztukę w Polsce w średniowieczu”. M. in. prof. Morelowski ma wygłosić odczyty w Uniwersytecie w Louvaie i w jednym z instytutów uniwersyteckiego brusselskiego.

Dar Rządu Polskiego dla San Marino.

RZYM, (Pat.). W republice San Marino odbyły się uroczystości z okazji złożenia przez rząd polski daru w postaci kolekcji polskich monet obiegowych, zaofiarowanych dla gabinetu numizmatycznego Republiki. Dar złożył przedstawiciel R. P. przy rządzie p. St. Dygat. Wieczorem odbył się odczyt p. L. Kocińskiego o Garibaldi i Polsce w obecności obu kapitanów regentów, członków rządu, oraz licznej publiczności. Sala udekorowana była sztandarami polskimi i san-marinijskimi.

2.805.000 zł. na zasiłki dla bezrobotnych.

W dniu 24 b. m. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem wiceministra opieki społecznej dr. Kazimierza Duela posiedzenie zarządu głównego Funduszu Bezrobocia, na którym ustalono preliminarz budżetowy F. B. na miesiąc kwiecień.

Preliminarz ten przewiduje na zasiłki dla bezrobotnych kwotę 2.805.000 zł. Przewidywana liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania ustawowych zasiłków z Funduszu Bezrobocia wyniesie w kwietniu 60.000 osób.

Rozruchy w Meksyku.

NOWY YORK, (Pat.). Z Meksyku donoszą o rozruchach agrarnych w stanie Michoacan. Groźne rozmiary ruch przebrał przedewszystkiem w miejscowości Tarasien. 5 robotników rolnych zostało zabitych, 2 zginęli w płomieniach zabudowań farmy. Wiele innych jest rannych. Napastnicy zburzyli zabudowania farmerów i zaatakowali robotników rolnych, którzy nie chcieli się do nich przyłączyć.

Zjazd T. N. S. S. W.

W dniach 28-ym i 29-ym b. m. obradować będzie w Warszawie w gmachu gimnazjum państwowego im. Czackiego doroczny walny zjazd delegatów kół Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych.

ZAKŁAD FOTOGRAFJI ARTYSTYCZNEJ B. i E. ZDANOWSCY

MICKIEWICZA 1.

Awanturniczy bankier.

Samuel Insull, bankier amerykański, który w rządzie greckim, jak wiadomo, nie chciał wydać St. Zjednoczonym.

Langeron, nowy prefekt policji paryskiej.

UŚMIECHY I UŚMIESZKI.

Bo cóż to jest planowość? — „Zharmonizowanie całej aktywności gospodarczej pod jednym kierownictwem”. „W Rosji Sow. istnieje kierownictwo o mocnej dłoni, umiające bezwzględnie narzucać wykonanie swej woli wszystkim częściom organizacji gospodarczej, ale wola ta zmie-

